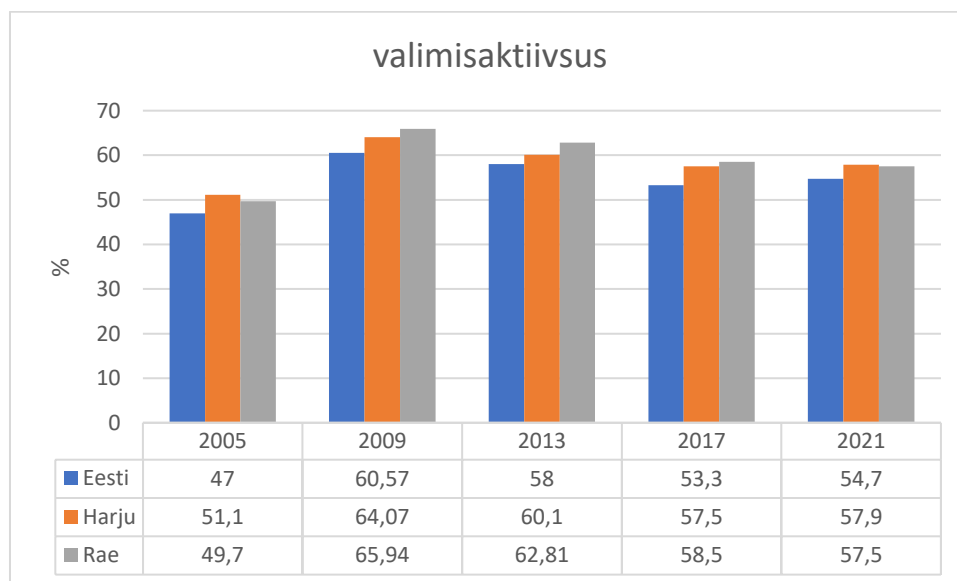

2021 valimistulemuste kokkuvõte.

Tõehetk kõigile kandidaatidele oli 17.10.2021. Mõnele kurvem mõnele rõõmsam. Mina ei teagi kas kurvastada või mitte. Ühelt poolt on (vähemalt tavaliselt) ju kandideerimise eesmärk saada volikogusse. Seda silmas pidades ebaõnnestusin ja peaksin kurvastama lati alt läbijooksmise pärast. Teisalt 107 võistleja hulgast viienda tulemusega välja tulla pole ju väga paha. Veelgi parem on see tulemus kui arvestada, et konkurendid mängisid meeskondlikult 😊, mina olin nende vastu üks. Ja kui raharessurss mängu tuua, siis null-eurose kuluga kampaania pealt 321 häält saada, siis peaksin isegi väga rahul olema. Spordikeeles üksik amatöör läks mängima hästi rahastatud profitiimide vastu.

Kas minu inimkatse statistika murdmise osas oli tulemuslik? Ikka oli. Sellel katsel sai olla kaks diametraalselt erinevat tulemust ja kindel oli seegi, et üks neist tulemustest tuleb. Tuligi. Tõestus, et üksikkandidaadid saavad olla edukad omavalitsustes, kus on väljakujunenud kogukondlik identiteet ja pole plahvatuslikke muutusi, kuid Rae valla taolises kiiresti kasvava rahva arvuga ja sama kiiresti kasvava anonüümsusega (ei tunta teineteist, ei valla ajalugu, traditsioone) kogukonnas pole üksikkandidaadil erilisi võimalusi. M.O.T.T. Kui rahvastiku kasv rahuneb ja kogukondlik identiteet külades, kantides ning lõpuks ka ülevallaliselt kujuneb välja ning tugevneb, tekivad tuntud ja tunnustatud liidrid, siis võib neil üksikkandidaadidena kandideerides ka õnnestuda võitlus parteide vastu. Selleni aga läheb veel aega.

Vaatame siis mõningast statistikat 2021 valimiste osas.

Aktiivsus tavapärane, kuid kas ka normaalne? Üle 40% valimisõiguslikke jätavad valimised külmaks. Eks siin ole põhjuseid mitmeid, kindlasti peaks selle % suurendamise nimel tööd tegema.

Rae vallas volikogu koosseisu osas ei muutunud jõujoontes suurt midagi. Reformierakonnal oli 2017 valimistel tulemuseks 14 kohta ja seda korrati seekordki. Isamaa kordas oma kolme kohta. EKRE sai juurde (kahjuks vaid) ühe koha, SDE kaotas 3 kohta ja Keskerakond kaotas üldse koha otsustajate hulgas (seda ka prognoosisin). Uue tulijana sai Eesti 200 tublid 4 kohta ja teise koha valimistel.

Seega oravatel ainuvõimu teostamiseks vajalik ülekaal olemas. Ennustan, et löövad leivad ühte kappi Isamaaga, sest neil on tekkinud „müstiline“ side.

Kokkuvõttes pole opositsioonil jätkuvalt mingit erilist võimalust, va pideva ja sisulise järelevalve tegemine.

Mõned märksõnad veel

- Suureks häälte kaotajaks (isegi enam kui mina) sai Võrklaev, kes kaotas 407 häält (1291 vs 884) ja jäi alla vallavanema toolil istuval Sarikule. Häälte arv küll huvitavalt võrdne, kuid seaduse kohaselt asetatakse ette poole see, kes nimekirjas oli taga pool. Ehk siis võitis Sarik valimised. Kui Võrklaev oleks oma edevusest jagu saanud ja istuva vallavanema nimekirjas esimeseks pannud, siis oleks võrdsete häälte puhul valimiste võitjaks statistikas jäänud Võrklaev. Nüüd peab neelama kibeda pilli ja olema rahul teise kohaga.
- Laius jätkas traditsiooni ja sai väga vähe hääli ning ei pääsenud volikogusse. Näeme siis kas kordub eelmise korraga sarnane stsenaarium – Põldmäe lõpetab oma liikmelisuse, aga seekord pole Laius esimene välja jääja vaid teine. Seega peab neljanda koha saaja loobuma oma kohast Laiuse kasuks. Kas nii läheb või jääb vana kommunist volikogust välja, aeg näitab.
- Valijate toetusprotsent vähenes (2021 vs 2017) reformil 52,5-lt 47,4 -le, Isamaal 11,9-lt 11,5-le, Keskerakonnal 8,5-lt 3,4-le, SDE-l 17,5-lt 6,0-le. Kasvas EKRE-l 8,9-lt 13,4-le ja Eesti 200 sisenen Rae valla poliitilisele maastikule 14,4 %-lise toetusega.
- Eesti 200 puhul ei võitnud esinumber, vaid teine. Ilmselt põhjuseks tema promomine vallavanema kandidaadina.
- Kindlasti Rae vald pole ainus, kus volikogust on olnud sunnitud lahkuma süüdimõistetud kurjategijad. Ma ei tea kui palju läbi taasiseseisvunud Eesti ajaloo on kurjategijad volikokku tagasi valitud. Rae vallas neid siiani ei olnud. Pretsedent nägi ilmavalgust 2021 valimistel. Oravate valijate häältega sai volikogu laua taha süüdimõistetud korruptsiooni kurjategija. Eks selline lugu jätab pitsi kogu oravate kambale. Õhtulehes võeti kokku ja ilmses, et 2021 valimistel sai kokku 30 süüdi mõistetut volikogudesse¹.
- Oma kogemusele toetudes saan öelda, et esinumbrite suurtest häälte numbritest ei paista nende populaarsus valija silmis, pigem on suur osa häältest antud erakonna toetajate poolt, kes ei tunne toetatava erakonna liikmeid, kuid tahavad erakonna poolt hääletada. Nii oli minul 2009 aasta suurim häälte saak Keskerakonna esinumbrina ja 2013 SDE esinumbrina. 2017 SDE esinumbrina jäin valimistel küll teiseks, kuid usun, et ei

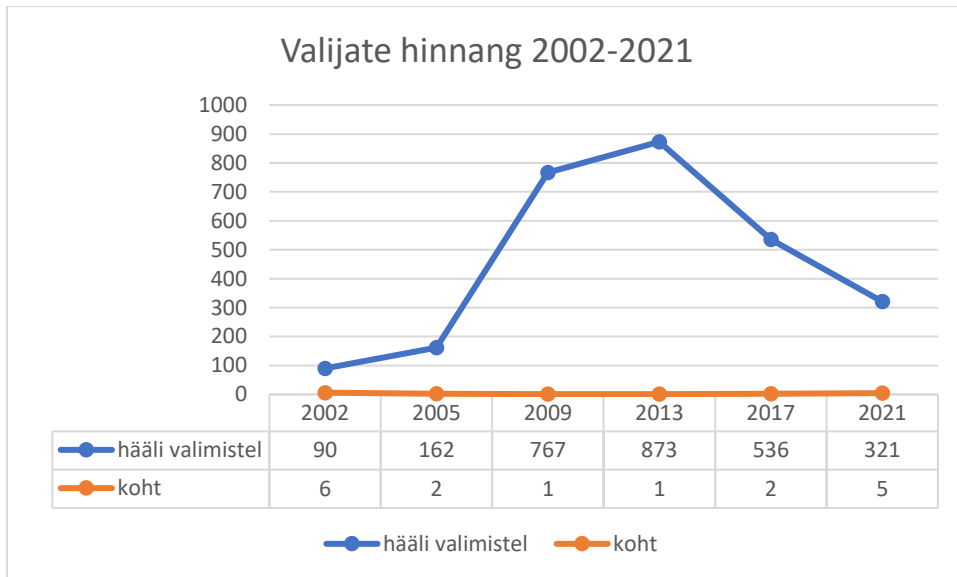
---

¹ <https://www.oh tuleht.ee/1046295/voimuletruginute-kuriteod-rahvas-on-haaletanud-volikogudes-hakkavad-asju-otsustama-30-kriminaalse-minevikuga-inimest> :MEELIS KASEMAA, Rae vald, Eesti Reformierakond, 96 häält. Kasemaa mõisteti 2013. aastal süüdi kui Rae valla abivallavanem. Koos temaga oli kohtu all ka vallavolikogu esimees. Vallavolikogu ja selle alalise keskkonnakomisjoni istungitel Kasemaa rikkus teadlikult ja suures ulatuses korruptsioonivastase seadusega kehtestatud toimingupiirangu reegleid. Küsimus puudutas detailplaneeringut. Koos sõpradega ostis Kasemaa mõned kinnistud ning seejärel aitas süüdi detailplaneeringul, mis kinnistute väärtust oluliselt suurendas. Plaan oligi algusest peale odavalt osta ja kallilt müüa. Jälitusprotokolli kohaselt rääkis Kasemaa oma kaaslastele: „Me panime milli sisse, Valjoga on ostu-müügi lepingud, me müüsimme selle, igaüks oleks 15 saanud.“ Ja kaasosaline: „Üks vana ütles, et tal on bisness. Vennad, kellel pappi on, kõik vaatasime ümberringi ära, keda tunne, kellel pappi on.“ Kasemaale määrati 26 200 euro suurune rahaline karistus.

vähenenud mulle antud isiklikud hääled, aga just erakonna ebapopulaarsusest tulenevad erakonna toetajate hääled.

Loodan, et Rae vald elab ka selle perioodi oravate võimutsemist üle ja juba järgmisel korral saab valija aru, mida/keda Rae vallale on (arengu kvaliteedi mitte kvantiteedi) seisakust välja tulemiseks vaja.

Lõpetuseks veel üks väike graafik, mis iseloomustab minu teed valimistel, millest osa võtnud olen

2002 – Keskerakond uus tulija ja minagi selle esinumbrina, seega isiklik kuues koht OK . 2005 ja 2009 istuva vallavanemana on tulemus mõistetav. 2013 opositsioonis valimisvõit oli meeldiv üllatus, kuid ilmselt aitasid siin esinumbrile antud hääled neilt, kellele meeldis SDE, kuid kohalikke kandideerijaid ei tundnud. SDE oli siis populaarne ja Rae vallas esmakordselt valimistel. 2017 kukkus isiklik häälte saak, aga siingi saab tänu öelda SDE üldisele populaarsuse langusele, teisalt teine koht siiski hea. Ja lõpuks siis üksikuna kandideerides viies koht ja napp välja jäämine volikogust. Puudu jäi 20 häält.